

FOLKETINGET

Hørings svar over beslutningsforslag om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov (B 21)

Enhedslisten fremsatte den 23. oktober 2018 Forslag til beslutningsforslag om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov (B 21).

Enhedslisten foreslår, at forældre til børn, der har behov for under 9 timers ugentlig støtte i folkeskolen, får mulighed for at få deres klager over den tildelte støtte behandlet af Klagenævnet for Specialundervisning.

B 21 blev 1. behandlet i Folketinget den 6. december 2018, hvorefter B 21 blev henvist til udvalgsbehandling i Folketingets Undervisningsudvalg.

Undervisningsudvalget besluttede at sende B 21 i høring på Høringsportallen og til de myndigheder, organisationer og foreninger m.m., som fremgår af oversigten nedenfor.

B 21 blev sendt i høring den 21. januar 2019 med høringsfrist den 20. februar 2019.

Høringsliste.

Hørings svar fra:	
ADHD-foreningen	X
Børne- og Kulturchefforeningen	X
Børne- og Socialministeriet	X
Danmarks Lærerforening	X
Dansk Blindesamfund	
Dansk Center for Undervisningsmiljø	
Dansk Psykolog Forening	
Danske Handicaporganisationer	X
Danske Skoleelever	
Det Centrale Handicapråd	
Fagforbundet FOA	X
Forbundet for Pædagoger og Klubfolk (BUPL)	
Frie Skolers Lærerforening	
KL	X
Landsforeningen Autisme	X
Landsorganisationen for sociale tilbud	
Landsamråd for PPR-chefer	X
Ordblinde/dysleksiforeningen	
Skole og Forældre	X
Skolelederforeningen	X
Socialpædagogernes Landsforbund	

Hørings svarene er vedlagt i alfabetisk rækkefølge.

Høringssvar B 21

Indholdsfortegnelse:

	Side:
ADHD-foreningen	3
Børne- og Kulturchefforeningen	4-5
Børne- og Socialministeriet	6
Danmarks Lærerforening	7
Danske Handicaporganisationer	8-12
Fagforbundet FOA	13
KL	14-15
Landsforeningen Autisme	16-18
Landssamråd for PPR-chefer	19-20
Skole og Forældre	21
Skolelederforeningen	22-23

Undervisningsudvalget (UNU)
Folketinget

Odense d. 14.2.2019

Høring over beslutningsforslag om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov (B 21).

ADHD-foreningen bifalder det fremsatte beslutningsforslag om ret til at klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov (B 21).

Der er behov for at give forældre, eller forældremyndighedsindehavere, til børn, der har behov for under 9 timers ugentlig støtte, mulighed for at få klager over den tildelte støtte behandlet af Klagenævnet for Specialundervisning.

ADHD-foreningen finder, at der i dag mangler en sådan mulighed for at tilgodese børnenes behov for god, veltilrettelagt og tilstrækkelig støtte i Folkeskolen.

ADHD-foreningen finder også, at det vil være en fordel med ankemuligheden i den henseende, at det giver forældre mulighed for at få vurderet den, af skoleledelsen tilbudte støtte til det enkelte barn.

Med intens hilsen
ADHD-foreningen

Camilla Louise Lydixen
Tlf.: 28 19 19 18
E: cl@adhd.dk

ADHD-foreningen

Pakhusgården 50 | 5000 Odense C
Tlf. 70 21 50 55 | www.adhd.dk
e: info@adhd.dk | CVR: 12771975

Til: Undervisningsudvalget

Dato: 12.02.2019

Høringssvar vedrørende beslutningsforslag om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov (B 21)

Børne- og Kulturchefforeningen, BKF, takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. beslutningsforslaget om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov.

BKF mener grundlæggende, at det vil være uhensigtsmæssigt at gennemføre beslutningsforslaget.

Specialpædagogisk bistand i under 9 timer om ugen er typisk karakteriseret ved at omhandle meget forskellige former for bistand, som, afhængig af type og barnets udfordringer, også varierer over tid. Dvs. at skolen konkret iværksætter, øger og mindsker bistanden efter det konkrete behov i en løbende prioritering. Dette i overensstemmelse med de nationale inklusionsbestræbelser. Der er dermed tale om en fleksibel ordning, hvor timetallet kun er én af faktorerne. Jf. vejledningen til bekendtgørelsen om folkeskolens specialundervisning er der inden for skolens rammer allerede en række muligheder for at iværksætte bistand ud fra skoleleders faglige skøn og i dialog med forældrene.

Specialpædagogisk bistand ydes, jf. inklusionsbestræbelserne, primært som en støtte til det pædagogiske miljø omkring et barn, således at barnet tilbydes rammer, som gør det muligt for det at have en god skoledag. Der er derfor i udgangspunktet ikke tale om alene en personbundet støtte, idet flere børn kan have gavn af samme indsats. Det er derfor også yderst vanskeligt at opgøre, nøjagtig hvor mange timer der er behov for eller hvor mange timer der konkret anvendes i forhold til det enkelte barn. BKF anser det for fagligt (pædagogisk såvel som økonomisk) uhensigtsmæssigt at institutionalisere en praksis, hvor der tages udgangspunkt i, at bistand under 9 timer er bundet til ét barn og er en permanent foranstaltning.

Det er BKF's vurdering, at skolelederne har kompetencen og kvalifikationen til at fastsætte de konkrete indsatser; form såvel som indhold. Der er allerede klageadgang såfremt forældrene mener behovet overstiger de 9 timer, ligesom forældrene kan bede om en pædagogisk-psykologisk vurdering hos PPR, såfremt de er usikre på, om barnet udvikler sig som ønsket. En vurdering af, at der er behov for yderligere støtte vil normalt føre til, at sagen behandles som en egentlig visitationssag. I praksis oplever BKF desuden, at utilfredse forældre henvender sig til forvaltning eller kommunalbestyrelse, hvorefter sagerne vurderes.

BKF vil endelig anføre, at en ændring hvor der gives klageadgang til Klagenævnet for Specialundervisning forventeligt vil medføre en ikke ubetydelig administrativ og ledelsesmæssig opgave på skolerne og i den kommunale administration.

Med venlig hilsen

Anne Vang Rasmussen
formand for BKF

Gorm Bagger Andersen
Formand for Skolenetværket

Helle Støve
Formand for Børne- og Familienetværket

Eventuelle henvendelser til:

Formand for bestyrelsen Anne Vang Rasmussen, anr3@balk.dk

Formand for Skolenetværket Gorm B. Andersen, goan01@frederiksberg.dk

Formand for Børne- og Familienetværket Helle Støve, hvst@favrskov.dk

Til Undervisningsudvalget

Børne- og Socialministeriet takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Børne- og Socialministeriet har ingen bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Lars Simonsen

Jura og International

Mobil: +45 41 85 11 05

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 33 92 93 00
www.socialministeriet.dk

[Twitter](#) [LinkedIn](#)

[Sådan behandler vi dine personoplysninger](#)

Høringssvar fra Danmarks Lærerforening vedr. beslutningsforslag om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov (B 21)

18. februar 2019

S2019-003544

D2019-042564

Kære Folketingets Undervisningsudvalget

Danmarks Lærerforening takker for muligheden for at kommentere beslutningsforslag om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov (B 21)

Danmarks Lærerforening støtter forslaget, og ser frem til at alle elever med specialpædagogisk støttebehov, får ret til at klage over den tildelte eller manglende støtte uanset størrelsen på dette behov.

Allerede da inklusionsloven blev fremsat påpegede foreningen, at loven ikke gav elever, der tidligere fik tildelt almindelig specialpædagogisk støtte, retssikkerhed for, at de frem over ville modtage den berettigede støtte i henhold til gældende regler.

Som det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget, er der i dag mange fejl i forbindelse med kommunernes tildeling af specialpædagogisk støtte i mere end 12 lektioner/9 timer. Med vedtagelse af beslutningsforslaget og senere vedtagelse af regelændringer, er der mulighed for at styrke kvaliteten i kommunernes sagsbehandling og i kvaliteten af den tildelte specialpædagogiske støtte til alle elever med behov herfor.

På vegne af Danmarks Lærerforening

Jeanette Sjøberg,
Formand for undervisningsudvalget i Danmarks Lærerforening
og medlem af Hovedstyrelsen

Taastrup, den 20. februar 2019
Sag 20-2019-00078 – Dok. 419502/kwk_dh

Høringssvar over beslutningsforslag om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov (B 21)

Indledningsvist vil vi i Danske Handicaporganisationer (DH) gerne kvittere for, at Undervisningsudvalget har sendt dette beslutningsforslag i høring, så vi og andre organisationer har mulighed for at bidrage med vores perspektiver. Det sætter vi stor pris på, da skolegang for børn med handicap er et helt afgørende område for os.

I Handicaporganisationerne mener vi, at en klageadgang for elever med under ni timers støtte om ugen, vil være et vigtigt og kæmpestort positivt fremskridt for familier til børn med handicap.

I det følgende vil vi gerne bidrage med nogle eksempler på, hvorfor vi bakker varmt op om forslaget.

Bedre klageadgang giver bedre skolegang

Vi vil gerne slå fast, at vi er store tilhængere af, at børn med handicap skal inkluderes og være en del af den almindelige undervisning. For børn, der har et støttebehov under ni timer om ugen giver det god mening at styrke inklusionen i den almindelige undervisning i stedet for at skulle gå i specialklasse eller specialskole.

Forældre, lærere og ledelse på landets skoler har uden tvivl et fælles mål om, at børn med handicap skal have den rette støtte i undervisningen, så de trives og udvikler sig fagligt og socialt. Når inklusion af børn med handicap fungerer, har forældrene ikke behov for at klage over den tildelte eller manglende støtte.

Men når inklusionen slår fejl og dialogen og samarbejdet mellem forældre, lærere og ledelse går i hårdknude, har forældrene behov for at kunne klage til en uvildig instans, så barnet sikres den nødvendige støtte til at kunne gennemføre skolegangen bedst muligt.

Kristoffer kom ikke i skole i mere end et halvt år

I sommer hørte vi i DR historien om 8-årige Kristoffer, som ikke kom i skole i mere end et halvt år¹. Kristoffer er født med alvorlig hjerneskade og har cerebral parese (spastiske lammelser). På grund af hjerneskaden kan det være livstruende, hvis Kristoffer slår hovedet. Kristoffer har brug for støtte til at få tøj på. Han kommer let alvorligt til skade og skal støttes i legen med de andre børn. Han har behov for hjælp til at trække sig tilbage fra undervisningen eller frikvarterer, når han bliver overstimuleret.

I 0. klasse havde Kristoffer en støtteperson til det praktiske i 20 timer om ugen og det gik fint. Midt i 1. klasse skærer skolen uden videre støtten ned til blot halvanden time om ugen til idrætstimerne. Forældrene er i dialog med skolens leder om Kristoffers behov for støtte. PPR er inddraget. Kristoffers læge fra Rigshospitalet udtaler sig om Kristoffers støttebehov som følge af hjerneskaden. Men skolelederen ændrer ikke sin beslutning. Forældrene klager til Klagenævnet for Specialundervisning over den manglende støtte, men klagen afvises af nævnet. Det skyldes, at Kristoffer får *praktisk hjælp* og ikke *specialundervisning eller specialpædagogisk bistand*. Derfor har Kristoffers forældre ikke mulighed for at klage til en uvildig instans over den manglende støtte. I mellemtiden holder forældrene Kristoffer hjemme, da de er bange for, at han vil komme alvorligt til skade uden støtte. Først mere end et halvt år senere kommer Kristoffer tilbage i skole igen, da han flytter til en anden folkeskole. Her har skolelederen i øvrigt forøget støtten til 30 timer om ugen.

Dette er bare en enkelt fortælling. Men den illustrerer behovet for at give forældrene klagemulighed hos en uvildig instans over et skoletilbud, der ikke imødekommer barnets behov.

Inklusion giver god mening

Siden ”inklusionsloven” blev vedtaget i 2012, har vi støttet intentionen om, at flere børn skulle inkluderes i den almindelige skole, hvis det overhovedet giver mening ift. det enkelte barn. Det har vi gjort, fordi vi tror på, at gode fællesskaber og inkluderende læringsmiljøer gavner alle børn – med og uden handicap. Vi har set gode eksempler på, at det godt kan lade sig gøre.

Vellykket inklusion forudsætter imidlertid bl.a., at skolerne råder over de nødvendige ressourcer, så de fx kan etablere en to-lærerordning eller lave mindre hold. Det kræver også, at lærerne har fået tilstrækkelig viden om handicap og har kompetencer ift. at kunne undervise elever med særlige behov. Og så skal der etableres en god dialog mellem forældre, lærere og skolens ledelse om børnenes behov, udvikling og trivsel.

---

¹ <https://www.dr.dk/nyheder/indland/kristoffer-har-ikke-vaeret-i-skole-i-aar-hans-foraeldre-toer-ikke-sende-ham-derhen>

I handicaporganisationerne har vi været tålmodige, for det er forventeligt, at der i overgangen til øget inklusion i praksis vil være udfordringer med at skabe inkluderende læringsmiljøer. Desværre oplever vi stadig, at problemerne ikke er løst.

En bred gruppe børn med handicap oplever udfordringer med inklusion

Vi er meget bekymrede over, at vi stadig får mange henvendelser fra familier til børn med handicap om, at inklusionen ikke fungerer. Antallet af henvendelser er ikke faldet. Tvært imod. Det drejer sig om en bred gruppe af børn med handicap, der oplever forskellige udfordringer. Forældrene har oftest haft en længerevarende dialog – nogle gange over flere år – med både lærere og ledelse om barnets behov og skoletilbud. Mange fortæller, at de oplever, at skolen ikke har ressourcer til at tildele den nødvendige støtte, fordi skolen i forvejen er økonomisk hårdt presset og fx ikke kan sætte en ekstra voksen ind i klassen. I nogle tilfælde går dialogen med skolen helt i hårdknude og i de værste tilfælde mistrives barnet i en sådan grad, at barnet ikke kommer i skole i lang tid.

Fælles for dem er, at forældrene ikke kan klage til en uvildig instans over barnets skoletilbud, når de ikke oplever, at barnet får den nødvendige støtte i skolen. Forældrene kan klage til samme skoleleder, der allerede har truffet beslutning om støtte. Vi ved, at mange forældre føler sig magtesløse og dybt frustrerede over den fastlåste situation. Det rammer børnene hårdt. For vi ved, at skole og uddannelse er ekstra vigtigt, når mennesker med handicap skal klare sig på arbejdsmarkedet senere i livet.

Det kan eksempelvis være børn, der er ordblinde. De har et behov for ekstra støtte, men er oftest inkluderet i den almindelige undervisning med eksempelvis to timers støtte om ugen. Støtten gives fx som instruktion i at anvende hjælpemidler i undervisningen og til at sikre, at eleven fagligt er med. Men mange forældre til ordblinde elever oplever, at eleven ikke får den rette støtte eller slet ingen støtte får. Fx når engelsklæreren eller matematiklæreren mangler viden om, hvordan hjælpemidlerne skal anvendes i undervisningen. Det betyder, at barnet fagligt sakker bagud i disse fag. Forældrene kan ikke klage over den manglende støtte hos klagenævnet, da barnets støttebehov klart ligger under grænsen på ni timer.

Et andet eksempel er børn med diabetes. De har heller ikke behov for specialundervisning, men kan derimod have behov for personlige assistance. Her oplever forældrene eksempelvis, at skolens personale ikke kan/vil påtage sig at hjælpe eleverne, fx hvis klassen skal på en tur. Det kan betyde, at eleven må blive hjemme. Det opleves som meget ekskluderende.

Vi kender til tilsvarende eksempler på børn med fysiske handicap, der ikke kan komme med på udflugter eller lejrskole fordi undervisningen ikke er tilrettelagt på en inkluderende måde.

I disse tilfælde har forældrene ikke muligheder for at klage til en uvildig instans over den manglende støtte og inklusion i undervisningen.

Et fjerde eksempel er børn med udviklingsforstyrrelser som autisme og ADHD. De er ofte normalt (eller endda særligt) begavede, men har brug for ekstra støtte for at kunne deltage i skolen. Mange af disse børn vurderes at have et støttebehov under ni timer om ugen – og forældrene vil gerne have, at eleven bliver inkluderet på den lokale folkeskole. Desværre hører vi ofte om tilfælde, hvor inklusionen slår fejl. Hvor børnene sidder isolerede i klassen og ikke deltager i hverken faglige eller sociale fællesskaber. Hvor lærerne ikke har den fornødne viden og ressourcer til at skabe inkluderende læringsmiljøer. Hvor mistrivsel fører til uhensigtsmæssig, udadreagerende adfærd. Hvor børnene udvikler angst og bliver selvskadende. Vi hører fortsat om mange tilfælde, hvor børnenes mistrivsel udvikler sig til skolevægring. Men forældrene kan ikke klage til en uvildig instans over skolens inklusionsindsats, da barnet har et støttebehov under ni timer. Det er ikke godt nok.

Behov for styrket retssikkerhed

Det er netop børn med handicap, der er inkluderet i den almindelige folkeskole, som kommer i klemme og som har brug for en styrket retssikkerhed. Når inklusionen slår fejl skal forældrene kunne få en uvildig vurdering af, om tildelingen af støtte imødekommer barnets behov.

Vi ved, at mange kommuners og skolers økonomi er presset til det yderste. Det kan betyde, at skolelederne kan blive nødt til at træffe beslutninger af hensyn til det samlede budget, der ikke nødvendigvis tager udgangspunkt i det enkelte barns behov for støtte. For det koster selvfølgelig penge at afsætte ekstra ressourcer til en elev eller klasse.

I Skole & Forældres Forælderådgivning fortæller mange forældre, at skolen afviser at hjælpe deres børn med henvisning til, at skolen ikke har nogen penge². Af den nye årsrapport fra Forælderådgivningen fremgår det, at spørgsmål om inklusion og visitation til støtte er den mest hyppige henvendelsesårsag³. Det underbygger vores oplevelse af, at der i mange tilfælde er uenigheder mellem forældre, lærere og skoleledelse om inklusion og tildeling af støtte.

Gentagende undersøgelser fra Danmarks Lærerforening har vist, at lærerne fortsat ikke føler sig ordenligt klædt på til at inkludere elever med handicap⁴.

---

² <http://skole-foraeldre.dk/nyheder/%C3%A5rsrapport-mere-for%C3%A6ldreinddragelse-og-bedre-begrundelser>

³ Forælderådgivningen. Årsrapport 2018, side 8

⁴ <https://www.folkeskolen.dk/652005/syv-aar-efter-inklusionsreformen-laererne-foeler-sig-stadig-ikke-klædt-paa-til-opgaven>

Samlet betyder det, at skolernes rammer og muligheder for at skabe god inklusion er udfordrede. Det mener vi, understreger behovet for at styrke børn og forældres retssikkerhed.

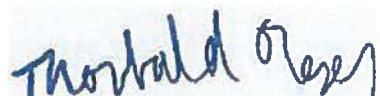
I dag kan forældre til børn, der går i specialklasse, på specialskole eller har mere en ni timers specialundervisning/specialpædagogisk støtte i almen skolen, klage til Klagenævnet for Specialundervisning over barnets undervisningstilbud. Det er godt. Jeg ser ingen saglig grund til, at forældre til børn, der er inkluderet i skolen, ikke skal have samme mulighed. Tvært i mod har jeg ovenfor forsøgt at illustrere, at en bedre klageadgang kan give bedre skolegang for en bred gruppe elever med handicap, der er inkluderet i den almindelige undervisning.

På den baggrund vil jeg appellere til, at Undervisningsudvalget arbejder videre med at finde en løsning, der kan give forældre til børn med handicap mulighed for at klage til en uvildig instans, når inklusionen slår fejl.

Hvis I har spørgsmål eller ønsker at få uddybet vores synspunkter, er I velkomne til at kontakte chefkonsulent, Karen Il Wol Knudsen, på tlf.: 3638 8553 eller e-mail:

kwk@handicap.dk

Venlig hilsen

Thorkild Olesen

Til undervisningsudvalget

FOA takker for muligheden for at indgive høringssvar til beslutningsforslag om ret til at klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov. Vi støtter forslaget i den fremsatte form.

På vegne af Mogens Bech Madsen, sektorformand pædagogisk sektor.

Venlig hilsen

Maia Lindstrøm
Konsulent

FOA FAGLIG
Stauings Plads 1-3, DK 1790 København V

Direkte: +45 46972462

Mobil: +45 22323501

Mail: mlind@foa.dk

www.foa.dk

Høring over forslag til ret til at klage over tilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med særlige behov

KL takker for muligheden for at afgive høringssvar til Undervisningsudvalget vedrørende forældrenes ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov.

Specialpædagogisk bistand i under 9 timer om ugen består af en lang række af meget forskellige indsatser, som er karakteriseret ved, at de konkret skal kunne iværksættes fleksibelt og i varierende perioder alt efter barnets behov, som sjældent er konstant. Dette finder sted i dialog med forældrene.

En klageadgang kræver, at der foreligger en officiel skriftlig begrundet beslutning. Derved vil det medføre et betydelig øget bureaukrati på skolerne, og samtidig vil det kunne hindre den fleksibilitet, der bør være i forhold til at iværksætte og ændre på en indsats bliver begrænset.

KL mener, at det vil være et tilbageslag pædagogisk set, hvis støtte under 9 timer bliver bundet til ét barn og er en permanent foranstaltning. Endvidere vil det have store økonomiske konsekvenser.

En klageadgang vil kunne ændre en kultur, hvor skolens ledelse, det pædagogiske personale, andre ressourcepersoner, fx PPR og forældrene drøfter og tilrettelægger de konkrete indsatser i dialog - til i højere grad at blive en konfliktkultur med fokus på det enkelte barns fejl og mangler samt antallet af støttetimer. Kvaliteten af en indsats kan ikke gøres op i antallet af timer.

KL mener, at skolelederne har kompetence og kvalifikationer til at fastsætte de konkrete indsatser. Den nuværende klageadgang giver forældrene mulighed for at klage, hvis de mener, at behovet for støtte overstiger de 9 timer, og samtidig kan forældrene bede om en pædagogisk-psykologisk vurdering hos PPR, såfremt de er usikre på, om barnet udvikler sig som ønsket. Dette dækker i tilstrækkelig grad forældrenes mulighed for en uvildig vurdering.

KL mener, at forslaget vil modarbejde intentionerne om, at så mange børn som muligt, skal have deres undervisning som en del af almenundervisningen, hvor skolen møder børnenes forskellige behov med en varieret palette af indsatser. Fokus bør være at styrke det almene læringsmiljø, så det er til gavn for alle børns læring og trivsel herunder også

Dato: 14. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-01047
Dok. ID: 2715065

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

børn med særlige behov, fremfor at der skal sættes timer på det enkelte barns fejl og mangler.

Der tages forbehold for politisk behandling af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Peter Pannula Toft
Kontorchef, KL's Kontor for Børn og Folkeskole

Dato: 14. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-01047

Dok. ID: 2715065

E-mail: HBE@kl.dk

Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 2 af 2

Taastrup 15.02.19

Kommentarer til Høring B 21 Forslag til folketingsbeslutning om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov.

Landsforeningen autisme sender hermed hørings svar vedr. ret til at klage over utilstrækkelig støtte i Folkeskolen, til børn med under 9 timers støttebehov.

Landsforeningen støtter forslaget om ret til at klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov på baggrund af følgende:

At sondre mellem støttebehov og specialundervisningsbehov, hviler alene på skolelederens beslutning. Det er således en skoleleder, der sammen med sit team indstiller elever til specialundervisning.

Med VIVE's nye anbefalinger/inspiration til økonomisk styring på folkeskoleområdet, ses mange kommuner at tage beslutning om, at følge den decentrale finansieringsmulighed, hvor det søges opnået at:

Der er sammenhæng mellem skolelederens finansieringsansvar og skolelederens lovbundne indstillings- og henvisningskompetence. Skolelederen har et økonomisk incitament til at skabe inkluderende læringsmiljøer og forebygge (segregeret) specialundervisning og det er afgørende, at modellen sammentænkes med den lokale kontekst, den faglige strategi og visitationsprocessen og sammensættes, så risikoen for, at en skoleleder af økonomiske grunde undlader at indstille elever til specialundervisning, minimeres.

I Landsforeningen Autisme ser vi allerede i dag eksempler på, at børn med autisme, som på baggrund af deres umiddelbare funktionsniveau, tildeles under 9 timer støtte pr. uge, som følge af regeringens inklusionsmål fra 2012 om 96% inklusion i folkeskolen.

Man gik fra den siddende regering i 2016 ud med en anbefaling til kommunerne om at droppe målsætningen om 96% inklusion, og i stedet ændre retorikken til "at man går efter at have fokus på, at det enkelte barn har ret til fagligt og trivselsmæssigt at udvikle sig" daværende minister Ellen Trane Nørby.

Men ét er regerings anbefaling om at ændre retorik, et andet er at ændre målsætning. Procentvise målsætninger er et udtryk for at ændre personer til tal. Vi kan i Landsforeningen Autisme se, at i flere kommuner er inklusionsmålet på 96% stadig gældende – og har en højere stemme end det enkelte barns ret til faglig og trivselsmæssig udvikling.

Baggrunden for at ophæve 96% målsætningen for inklusion, stammede fra anbefalinger fra en ekspertgruppe, som regeringen havde nedsat for at set på inklusion. Ekspertgruppen kunne konstatere, at inklusionsmålet var med til at opdele børn med handicap fra den normale børnegruppe, og at der på denne måde blev et "dem" og "os".

I Herning Kommune er det netop vedtaget at følge ovenstående anbefaling fra VIVE om decentral finansiering.

På denne måde kan en skoleleder søge at opnå målsætningen om at forebygge segregeret specialundervisning, og på denne måde beholde barnets skolepenge på skolen.

Tankegangen "at en pose penge følger barnet", vil være med til at påvirke en skoleleders beslutning omkring visitation til støtte eller specialundervisning.

Landsforeningen Autisme mener at det er nødvendigt med en ret til at klage, uanset om man er tildelt over eller under 9 timer.

Der vil med antallet af skoler i Danmark komme ligeså mange bud på, hvad hver enkelt skoleleder og dennes team vurderer er til barnets bedste faglige og personlige udvikling. Det kan vi ikke være med til.

En autismediagnose siger ikke særlig meget om det enkelte barn, det siger noget om de karakteristika, som barnet har udfordringer indenfor, og det er i 3 hovedoverskrifter på det sociale, det kommunikative og på forestillingsområdet, at man neurologisk har udfordringer. Autismespektrummet er meget bredt, og der er ikke 2 børn som er ens i deres nuancer af autismen.

Kompleksiteten i, at forstå autisme, er meget at pålægge en skoleleder og dennes team. Der vil være enkelte skoleledere i systemet som pga. tidligere erfaringer har autismespecifik erfaring at trække på, men ikke mange med bred viden og erfaring til at vurdere børnenes behov. Vi syntes i Landsforeningen Autisme at det er et kæmpe ansvar at ligge på skoleledernes skuldre, og det mener vi ikke, at regeringen kan være bekendt. Det vil være en tryghed for en skoleleder, at der er en mulighed for alle børn med handicap, uanset vurderet støtte/specialbehov, kan klage over den vurdering som skoleledelsen har foretaget.

Et konkret eksempel på en måde at have Autisme, hvor der ikke bevilges mere end 9 timers støtte kunne være:

- Line er en pige på 14 år, med autisme. Line er højt begavet, men passiv ift. det sociale og social kommunikation. Line er inkluderet i 7 klasse på en folkeskole i Danmark. Både voksne og jævnaldrende opfatter Line som almindelig, men holdningen er at Line er socialt akavet. og lidt mærkelig.
- Line ser umiddelbart ud til at have en social radar, hun er opmærksom på, at hun har tanker om andre mennesker og at andre har tanker om hende. Hun forstår begrebet "sociale regler" og kan recitere mange af dem. Line kan ikke aflæse og besvare subtile sociale signaler. Line har gode verbale sprogfærdigheder, på mellemtrinet havde hun ikke problemer med at følge undervisningen, men hun er meget stiv i sproget når det gælder kommunikation.
- Line har eksekutive vanskeligheder, som gør skriftligt arbejde og planlægning svært på trods af høj begavelse og kognition. Hun er god til at forstå hvad en opgave går ud på, men hun har svært ved at få arbejdet omkring opgaven udført. Hun bliver stresset og udadreagerende når hun har projektarbejde i skolen.
- Line vil gerne gruppearbejde, men det fungerer ikke. Line overser de subtile signaler fra de andre, som kræves for at interagere. Kun med bestemte klassekammerater kan det fungere kortvarigt. Da Line ikke skiller sig permanent ud i voksnes øjne får hun ikke tilstrækkelig hjælp. Line oplever at klassen undgår hende.
- Line søger lærernes selskab og føler sig tryk hos dem i frikvarteret. I 7 klasse har lærerne observeret at Line er stille og indadvendt. Hun sidder alene ved sit bord i klasselokalet og har fast plads i nederste højre hjørne. Når Line forsøger at kommunikere til klassen, bryder hun ind i de andres konversation – og bliver overhørt eller afvist. Line ser ikke de andres ideer, hun vil gerne være med, men virker egoistisk og dominerende i samtalerne med de andre. Line kan ikke bedømme sit eget input til socialt samvær - hun ved ikke hvornår hun "fylder" for meget.
- Line består tests af teorien om grundlæggende mentale tilstande, på samme måde som hendes klassekammerater. Line virker i normalområdet set fra voksnes perspektiv, men jævnaldrende ser hende som akavet og irriterende og de driller Line. Line klarer sig godt i faglige tests. Derfor er det svært for lærere og pædagoger at se de udfordringer hun står i.

- Lines forældre siger at Line kommer ked hjem fra skole føler sig afvist af sine klassekammerater. Lærerne afviser problemet når forældrene tager det op – lærerne har en god dialog med Line, så de tror at hun forstår deres anvisninger i sociale sammenhænge. Men lærerne er ikke tilstede i de situationer hvor de jævnaldrende driller Line. Line har udviklet social angst og psykologen der ser Line siger at Lines tilstand er PTSD lignende, pga. hun af alle kræfter forsøger at tilpasse sig til en verden hun ikke forstår.
- Det er svært for Lines forældre at holde netværksmøder med skole, ppr osv, hvor de skal bevise at Line har det svært, når Line er god til at dække over det i skoletiden. Samtidig ved de færreste lærere hvilke tegn på mistrivsel de skal se efter hos et barn med autisme som har normal til begavelse.
- Man kan ikke give Line alm. angstbehandling, med disponering og gruppeterapi – da autistiske børn ikke profiterer af den terapiform. Deres grundlæggende handicap, er netop at de er svage på kommunikation og socialt samvær.
Til situationer som Lines er det nødvendigt at have en klageinstans, for retssikkerhedens skyld, for alle parter.

Venlig hilsen

Heidi Thamestrup

Hørings svar

Hørings svar på beslutningsforslag om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov (B 21)

20. februar 2019

I forbindelse med høring omkring beslutningsforslag nr. B 21 fremsat af Enhedslisten omkring ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov, ønsker Landssamrådet af PPR-chefer at fremsætte følgende bemærkninger.

PPR Chef
Kari Rune Jakobsen

Pædagogisk Psykologisk
Rådgivning
Aalborg Kommune
Skoleforvaltningen
Godthåbsgade 8
9400 Aalborg

Støtte til elever med mindre end 9 timers støttebehov iværksættes i dag i et tæt samarbejde mellem forældre og skole og ganske ofte med inddragelse af rådgivning fra PPR. Inklusionstankegangen sigter på, at eleverne skal opleve deltagelse og læring i børnefællesskaber, hvorfor et støttebehov på mindre end 9 timer ofte gives i form af gruppeaktiviteter, som flere elever i børnefællesskabet har gavn af.

Telefon:
9352 0200

Mail:
Krja-skole@aalborg.dk

En klageadgang over bevilliget støtte til elever med mindre end 9 timers støttebehov kan komme til at medføre et øget fokus på individualiserede indsatser og derved fjerne fokus fra de styrker og udviklingsmuligheder, der er tilstede i stærke børnefællesskaber.

Klageadgangen kan ligeledes fjerne fokus fra det tætte samarbejde mellem forældre og skole om udviklingen gode løsninger for eleven og i stedet fremhæve en rettighedstænkning, hvor det forudsættes, at et klagenævn adskilt fra elevens hverdag er i stand til at vurdere, hvad der er den rette pædagogiske indsats.

Endelig er det væsentligt at være opmærksom på, at en klageadgang vil medføre et øget ressourceforbrug på administration i skoler og i Klagenævnet for Specialundervisning. Ressourcer der i stedet kunne have været anvendt til pædagogiske indsatser til direkte gavn for eleverne.

Med venlig hilsen

Kari Rune Jakobsen

Formand for Landssamrådet af PPR-Chefer

**LANDSSAMRÅDET
AF PPR-CHEFER**

Folketingets Uddannelsesudvalg
Email: unu@ft.dk

Dato: 20. februar 2019

Høringssvar til beslutningsforslag B 21 om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov

Forældreorganisationen Skole og Forældre takker for invitationen til at afgive høringssvar.

Skole og Forældre støtter beslutningsforslaget.

Det er Skole og Forældres erfaring, blandt andet fra henvendelser til Forælderådgivningen, at mange forældre oplever, at de løber panden mod en mur, hvis de prøver at klage over indholdet af den støtte, deres børn har fået, når behovet er mindre end 9 timer om ugen. Forældrenes klage bliver afvist og de står frustrerede tilbage med et uløst problem og ofte også et barn, der mistrives.

Det er derfor en god ide at udvide forældrenes adgang til at klage – ikke mindst fordi alene forældrenes adgang til at få deres klage behandlet ved Klagenævnet for Specialundervisning kan gøre skolelederen mere lydhør.

Målet må naturligvis være, at der ikke er noget at klage over, men at alle børn får den støtte i undervisningen, de har behov for. Skole og Forældre vil derfor også anbefale, at der stilles krav om, at skolelederen inddrager tværfaglig kompetence – for eksempel læsevejleder, AKT-medarbejder eller PPR – når behovet for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand skal vurderes.

Med venlig hilsen

Rasmus Edelberg
Formand for Skole og Forældre
Dir. tlf 2327 0538
rae@skole-forældre.dk

Morten Kruse
Sekretariatschef for Skole og Forældre
Dir. tlf 3063 0807
mk@skole-forældre.dk

København, den 20. februar 2019

Sagsnr.: 18/16098

Folketinget
Udvalgssekretariatet
Christiansborg
1240 København K.

Høring over beslutningsforslag om ret til klage over utilstrækkelig støtte i folkeskolen til børn med under 9 timers støttebehov (B21)

Skolelederforeningen takker for muligheden for at afgive et høringssvar vedrørende ovenstående beslutningsforslag.

Skolelederforeningen kan ikke anbefale, at beslutningsforslaget gennemføres.

"Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene....." – således begynder § 1 i Folkeskolens formålsformulering.

Der er en meget lang tradition for et godt og konstruktivt forældresamarbejde i folkeskolen. Samarbejdet fungerer desuden som et eksemplarisk princip over for eleverne om, at de problemer og udfordringer der kan opstå i forbindelse med et samarbejde, løses bedst gennem dialog og en åben samtale mellem de involverede parter. Skolelederforeningen finder, at hvis beslutningsforslaget vedtages, bliver det en ringere form for samtale, når den ene part kan klage over den anden.

Skolelederforeningen anerkender, at der kan være en kommunikationsmæssig udfordring for den enkelte skoleleder, når forældrene skal forklares ofte vanskelige beslutninger om netop deres barn. Og netop derfor bliver dialogen af afgørende betydning. Skolelederen skal træffe sin afgørelse mellem mange forskellige faglige værktøjer så som: supplerende undervisning, tolærerordning, holddeling, inklusionsmedarbejdere, anden faglig støtte m.v., og samtidig skal skolelederen prioritere behårdt, idet ikke alle elever kan få den mængde hjælp, som det enkelte forældrepar synes ville være optimal for netop deres barn. Og skolelederen er stadig ansvarlig for, at skolens samlede budget overholdes.

Snaregade 10 A
1205 København K
T. 7025 1008
skolelederne@skolelederne.org
www.skolelederforeningen.org

Skolelederforeningen vil gerne fremhæve, at hvis der sker en ændring således at der gives klageadgang til Klagenævnet for Specialundervisning i sager med mindre end 9 timer ugentlig specialundervisning, så vil det medføre en betydelig administrativ og ledelsesmæssig ekstraopgave på den enkelte skole og i den enkelte kommune. Sagerne vil få karakter af at blive afgørelsessager med alt hvad det indebærer af høringsfrister, dokumentationskrav, klageanvisninger m.m..

Og de resurser der så skal anvendes til sagsbehandling og administration kunne med fordel have været anvendt tæt på den enkelte elev.

Skolelederforeningen anerkender, at der kan være udfordringer med alle steder at få lavet optimale løsninger rundt om på de enkelte skoler, men at tro at problemerne løses bedst ved at forældrene får klageadgang, anser foreningen som naivt.

Afslutningsvis vil Skolelederforeningen gøre opmærksom på, at det beløb til finansiering som er nævnt i beslutningsforslaget, udelukkende drejer sig om midler til Klagenævnet for Specialundervisning, og at der ikke er sat midler af til det store personalemæssige og administrative forbrug der vil blive en konsekvens af forslaget.

Med venlig hilsen,

Claus Hjortaa
Formand